

HAJDUFÖLD

ALÓFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Hét napra . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlössy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A pénzügyi probléma

Az új pénzügyminiszter önérettől duzzadó expozéjában az ország új pénzügyi alapokra való lefektetését ígerte. Elmondotta, hogy 30 éves tapasztalatai és óriási gyakorlata van ahhoz, hogy ezt megtehesse s eltökélt szándéka, szilárd akarata, hogy meg is tegye. Beszédében rekonstruáló programjának néhány vezérelvére is rámutatott és hangsúlyozta, hogy mindenképp előtt a kiadásokat fogja erősen apasztani.

Bizalommal vagyunk Hegedüs Lóránt képességei és komoly szándékai iránt, de beszédéből azt látjuk, hogy még nem ismeri eléggé az ország bajait. Vagy gondolhatná-e komolyan, hogy a különvonatok és vasúti szabadjegyek, meg autóköltségek megtakarításával kell kezdenie az államháztartás egyensúlyának helyreállítását? Gondolhatná-e komolyan, hogy a tisztviselők utcáradobásával, néhány közhivatal feloszlásával komoly eredményt fog elérni? Alig hihetjük . . . Takarékoskodnunk kell ugyan, de nem ott, ahol koronákról, hanem ott, ahol súlyos milliókról van szó.

Nézzon csak bele a pénzügyminiszter a kincstári birtokok kezelésébe, nézzon bele a bankoknak adott szállítási kedvezményekbe, nézzon bele az állami szállítások rejtelméibe, a kincstári közmunkák dzsungeljeibe: ott azokban van elrejtve a fejsze nyele, azoknál lehet nem koronákat, de súlyos milliókat megmenteni az országnak. Ezek azok a csatornák, melyeken keresztül a közvagyon évtizedek óta illetéktelen kezekre siklott, ezek azok a sötét rejtékhelyek, ahol a panama és korrupció régen fészket rakott és ahonnan mérgezett nyilak röpködtek szerteszét az országba. Ezeket kell erélyes és tiszta kézzel megbolygatni, ezekbe kell jóseprővel belenyulni. De ide puritán jellem, félelmet nem ismerő erős lélek és a haza bajain segíteni akaró, mindeneken felülemelkedni tudó igaz és őszinte hazaszeretetet kell. Mert ha tétovázó, remegő kézzel fog a munkához, a háttérben elbujt, meghuzódott, láthatatlan érdekkek továbbra is érvényesülnek és az ki-méletlenül elsodorja helyéről.

Hinni szeretnők, hogy Hegedüs Lóránt az az ember, akit erre a munkára küldött a sors. Hinni szeretnők, hogy az alaposabb információk s a szomorú tapasztalatok után nem sokára el fog ehhez a berozsdásodott vasajtóhoz jutni és nem fog riadtan megállni előtte, hanem bátor elszántsággal megdöngeti a redőnyöket. S ha egyszer bejutott, olyan tisztogatást és nagy-takarítást végez ott, amilyent az állam érdeke, a nemzet sorsa és jövője követel.

Csakis így jósolhatunk mi munkájának igazi és komoly sikert, másképpen tamáskodva csóváljuk fejünket!

Vita a kormány programjáról

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, dec. 21. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését Rakovszky István elnök pontban 11 órakor nyitotta meg. Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter visszavonja Korányi Frigyesnek egy régebben benyújtott törvényjavaslatát. Napirenden a földgáz bérbeadásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

Temesváry Rezső nagy örömmel üdvözlöi a javaslatot energia szempontjából is. A pénzügyminiszter eme szerződésnél a mezőgazdák érdekeit is szem előtt tartja. Magyarország mezőgazdasági többtermelését is a földgáztól várhatjuk. Hazafias kötelességének tartja a pénzügyminiszter javaslatát elfogadni.

Miután több szónok nem volt feliratkozva, elnök a vitát berekeszti. Hermann Miksa előadó reflektál a felszólalásokra. Veszedelmes dolognak tartja, hogy az egész komplexumból kiragadtak néhány pontot, amely a közvélemény előtt rossz színben tünteti fel az egész szerződést. A szerződés megkötése rögtönös szükség volt s azt gyorsan keresztül kellett vinni. A szerződés megkötése amerikai társasággal nem személyi érdekeket szolgál, hanem nagyfontosságú elhatározásból történt. Kéri a javaslat elfogadását. A Ház ezután a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja. A részletes tárgyalásnál Erekly Károly módosítást ajánl a címmel, amit a nemzetgyűlés elvet. A többi szakaszt változatlanul elfogadják. A törvényjavaslat harmadszori olvasását a legközelebbi ülésre tűzték ki. Ezután folytatják a kormányprogram felett megindult vitát, amihez először Drózdly Győző szólal fel, aki arról beszél, hogy sokorópátkai Szabót most már örökre kegyelmes urnak fogják szolítani, de kérdi, hogy lehetett ő 15 hónapig tagja a kabinetnek? Örömet fejezi ki a fölött, hogy a kultusz-

tárcát dr Vass József vette át. (Beszéde alatt nagy zaj keletkezik, a képviselők közbekiáltásokkal zavarják Drózdlyt, mire az elnök csendet kér.) Megállapítja, hogy az eddigi kormányok sem a keresztyén, sem a nemzeti, sem a demokrata irányban nem holdotok, miért is más politikát kér az új kormánytól.

Utána Kiss Ferenc szólalt fel, majd Ugron Gábor fejezte ki bizalmát a kormány iránt. Beszéde közben rátér a sajtócenzúrára, rámutat hibáira és kéri a kormányt, hogy iőbb szabadságot adjon a nemzetnek.

Sokorópátkai Szabó István személyes kérdésben szólal fel és visszautasítja Drózdly támadását. Ő ugyanis nagy szolgálatokat tett a nemzetnek.

Az elnök ezután napirendi indítványt terjeszt elő, melyet a Ház elfogad, s amely szerint legközelebbi ülés szerdán délelőtt 10 órakor lesz és azon a földgázkutatóról szóló törvényjavaslat kerül tárgyalásra.

Ezzel a Ház ülése délután 2 órakor véget ért.

Üritik az internált tábort

Budapest, dec. 21. (Nemzeti St. tel. jel.) Hivatalos jelentés szerint a zalaegerszegi internált tábortól a mai napig 550 internáltat bocsájtottak szabadon.

Vége a bécsi pincérsztrájkknak

Bécs, dec. 21. (N. St. t. j.) Tegnap a szövetségi tanács a késő éjjeli órákba nyúló értekezletet tartott, amelyen megegyeztek a pincérek és szállodai alkalmazottak bérkövetelése ügyében. A pincérek ma megkezdték a munkát.

Bizalom a pénzügyi politika iránt

A kormányzópárt értekezlete

Budapest, dec. 21. (Nemz. St. t. j.) A kormányzópárt tegnap este ülést tartott, amelyen a kormány valamennyi tagja megjelent. Az értekezleten Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter tegnapi expozéját tárgyalták meg. A felszólalók nagyrésze hangsúlyozta azokat a gyakorlati nehézségeket, amelyek a pénzügyminiszter által előadott tervek végrehajtásánál mutatkoznak. A párt pénzügyi szakemberei a terv hatásaival foglalkoztak, különösen az ingatlanokra nézve. Az összes szónokok megegyeztek abban, hogy azzal az eréllyel és

szisztematikus tervvel, amellyel a pénzügyminiszter hozzányult pénzügyi helyzetünk szanálásához, az ország pénzügyi helyzetét közelebb lehet vinni a megoldáshoz. Hangsúlyozták azt is, hogy míg a pénzügyminiszter csak a pénzügyi helyzet javításán fog dolgozni, addig a nemzetgyűlés többsége osztatlanul áll a háta megett. Az értekezlet végén Hegedüs Lóránt is felszólalt s megnyugtató felvilágosítást adott. Az értekezlet bizalmáról és segítségéről biztosította Hegedüs Lóránt pénzügyminisztert.

Hogyan gazdálkodik a kincstár az adófizetők rovására?

— Ugy látszik, Debrecen városától vette a példát —

Köztudomású, hogy a földhaszonbérék felemelése tárgyában kibocsátott kormányrendeletek alapján előterjesztett béremelési kérelmek ügyében a debreceni kir. törvényszék kebelében működő vegyesbíróóság a bérösszegeket a változott viszonyoknak megfelelően az illető gazdaságok mérlegei alapján átlagosan, az 1918—19. gazdasági évre holdanként 150—250 koronában, az 1919—20. gazdasági évre pedig 200—600 koronában állapította meg az idáig befejezett ügyekben.

Élénk emlékeztetőben van még a város közönségének a Hajdúföld cikksorozata, mely

ostorozta azt az eljárást, mellyel a Debrecen tulajdonában lévő bérföldek árendáját oly nevetésgesen csekély összeggel emelték föl. Kimutattuk és példákkal illusztráltuk, hogy ugyanakkor, amikor más, magános földtulajdonosok egyezségileg 4—500 százalékos és esetenként ennél is jóval magasabb haszonbér-emelést értek el, addig a város egyes haszonbérélőivel szemben nem is támasztott 25 százalékos emelésnél nagyobb igényt. Más esetekben is 50—100 százalékos emeléssel beérte. Ezáltal a város olyan roppant nagy, jogosan elvárható jövedelemtől esett el, amely — ha

befolyt volna — teljesen mentesítette volna Debrecen lakosságát a községi pótdó terhérol

Ugylátszik, a példa ragadós. Botránnyosan csekély béremeléssel elégszik meg a kinstár is, amint azt alábbi adataink igazolják.

A kinstár még Debrecen város gazdálkodási rendszerét is megszegyenítő béremelési kérelmeket terjesztett elő s azokat is igyekezett express tempóban egyezségileg befejezni, tönkrement jobbsorsra érdemes bérlőivel.

De hadd beszéljenek a számok e mesebe illő béremelésekről!

A magyar vallás alapítványának a püspökladányi határon körülbelül 28.000 kat. hold ingatlan fekszik. Ezen ingatlanokat ez előtt 3—12 évvel bérletbe adta több nagybérlőnek s egy csekély részét törpe és kisgazdáknak. A holdankénti bér 10 koronától 30 koronáig változik.

Az 1918—19 és 1919—20 gazdasági évekre ezen bérösszegek egyezségileg 25 százaléktól 70 százalékkig emeltettek és pedig:

1. a Rosenfeld Salamon örökösei dr Rényi és tsai 2000 holdat kitevő béreményének 59472 K. évi béré az 1918—19 gazdasági évre 40 százalékkal; az 1919—20 gazdasági évre 70 százalékkal.

2. a Lichtmann Mór és neje által bérelt 2000 holdat tevő 28.700 K. hasznóbéré az 1918—19 gazdasági évre 50 százalékkal, 1919—20 gazdasági évre 65 százalékkal.

3. dr Ludány Miklós 870 kat. holdért fizetett 17452 K. hasznóbéré az 1918—19 gazdasági évre 40 százalékkal, az 1919—20 gazdasági évre 70 százalékkal.

4. Tisza Imre 838 kis hold utáni 7963 k. hasznóbéré az 1918/19 gazdasági évre 50 százalék az 1919/20 gazdasági évre 65 százalékkal.

5. Tisza Imre 660 kis hold 8973 korona évi hasznóbéré az 1918/19 gazdasági évre 50 százalékkal, az 1919/20 gazdasági évre 65 százalékkal.

6. Hajdu Kálmán 906 kat. hold 20020 korona évi hasznóbéré az 1918/19, valamint az 1919/20 gazdasági évre 25 százalékkal.

7. Fisch Jakab és neje hasonló csekély összegű hasznóbéré az 1918/19 gazdasági évre 50 százalékkal, az 1919/20 gazdasági évre 65 százalékkal.

8. Gyémánt Sámuel hasonló csekély összegű hasznóbéré az 1918/19 gazdasági évre 50 százalékkal, az 1919/20 gazdasági évre 65 százalékkal.

9. Walter Sámuel és neje 500 kat. hold bérösszegét pedig, holmi épület emelések elengedése fejében egyáltalán nem emelte a magas kinstár, sőt, nevezett bérlő rendelkezésére bocsátva több használt épületanyagát még 20.000 korona összegű kárpótlás fizetésére is kötelezte magát „tönkrement” bérlőjével szemben.

Hogy pedig ezen ügyek vallás- és közoktatásügyi miniszteri jóváhagyása mennyire sürgős, jellemzi az, hogy a néhány hete befejezett Fisch Jakab és Gyémánt Sámuel-féle egyezségeket jóváhagyó 154583/XI. B. és 154685/XI. B. sz. miniszteri határozatok érkeztek.

Mindenesetre nagyon érdekes és följegyzésre érdemes, hogy ugyanaz a kinstár, amely a fenti elképesztően csekély béremeléseket kérte nagybérlőivel szemben, a kis parasztbérlők árendáját 100—150 százalékkal emelte. Igaz, hogy az ily arányú emelés sem felel meg a változott gazdasági viszonyoknak. Hogy más földtulajdonosok milyen hasznóbéremelést eszközöltek, arra újabb példa az, hogy a gróf Degenfeld Pál téglási hasznóbérlője az 1919/20 gazdasági évre 900.000 korona hasznóbért fizet, ami körülbelül tizenkét és félszerese az eredeti 72000 koronás árendának.

E helyütt is hangoztatjuk, hogy irásunk éle nem a megnevezett hasznóbérlők ellen irányul. Hanem igenis, a kinstártól elvárjuk, hogy magyarázza meg érthetően viselkedését. Mert ha a közönség azt látja, hogy az ő bérére és rovására így gazdálkodnak, nem esdálkozhatunk rajta, ha hajlandó hitelt adni olyan magyarzatoknak, amelyek nagyon is furcsa világításba helyezik az uralkodó rendszert.

Szigorn vizsgálatot követelünk!

HIREK

A cenzura

szükséges rossz, mondják azok akik dicsérni akarják. Mit mondhatnak az ellenségei? Itt mi nem akarunk erről véleményt nyilvánítani, csak azt jegyezzük meg, hogy lehet valamit jól kezelni és lehet csapni valóan rosszul. Már pedig nálunk a cenzurát rosszul kezelik. Így történhetik meg az, ami velünk legutóbb megesett, hogy olyan dologgal foglalkoztunk legutóbbi számunk vezető helyén, aminek szabad tárgyalását néhány nappal ezelőtt még kifejezetten, írásban engedélyezte a hatóság s most üres hely ástitozott az ügyészi kék ceruza nyomán. S miért? Csak azért mert nem kaptunk értesítést előre arról, hogy időközben oly értelmű rendelet jött, mely ugyanannak a kérdésnek tárgyalását ellentétben pár nappal ezelőtt közölt határozatával, ma már nem engedi meg.

Több figyelmet kérünk magunk és olvasó közönségünk iránt.

— **A Hajdúföld képes naptára**, érdekes tartalommal karácsonyra megjelenik. Régi előfizetőink, valamint azok is, akik most fizetnek elő a Hajdúföldre, legalább három hónapra, ingyen kapják meg a szép kiállítású naptárt, melynek bolti ára 25 korona.

— **Belicska Sándor altábornagy**. A kormányzó Belicska Sándor honvédelmi minisztert szolgálaton kívüli viszonyba helyezéseivel egyidejűleg altábornaggyá nevezte ki.

Konstantin király diadalutja

Berlin, dec. 21. (N. St. t. j.) Konstantin görög királynak és feleségének Athénbe való bevonulása diadalmenet volt. Az Akropoliszt ünnepélyesen kivilágították, az utcákat fellobogózták. A tömeg mirtuszt és cipruszt tartott a kezében. Az uttesteken kordont csak lanyhán állítottak fel, úgy-hogy az uralkodópár kocsiját e tömeg egészen körülvette, amely csak lépésben haladhatott. Az uralkodópár könnyezett a lelkes fogadtatás feletti megindultságában. Az ünnep örömet egyáltalán nem zavarta az, hogy az idegen hatalmak követői nem vettek részt azon. Ennél fontosabb, hogy az antánthatalmak nem rendelték vissza követeiket, vagyis belenyugosznak a tényekbe. Konstantin király kijelentette, hogy Venizelosz politikáját nagybárra folytatni fogja, sőt arra gondol, hogy későbbi időpontban magát Venizeloszt is vissza fogja hívni.

— **Karácsonyesti áhitat a Kossuth-utcai ref. templomban**. A Kossuth-u. templomi vallásos estélyek rendezése ezúton is tudatja a hívekkel, hogy f. hó 24-én, pénteken d. u. fél 5 órakor, a Kossuth-utcai ref. templomban Karácsonyesti áhitatot tart a következő sorrenddel: 1. Közének. 2. Bibliaolvasás. 3. Vegyes-kar Mennyből jövök... 4. Bibliaolvasás. 5. Vegyes-kar (Csendes és...) 6. Ima. 7. Közének. 8. Rövid beszéd. 9. Vegyes-kar (Nyugodj kised...) 10. Bezáró ima. 11. Közének. A lelkesítő szolgálatokat Szele György és Uray Sándor lelkészek végzik. A vegyes-kar ugyanaz, kibővítve, amely még 1919. áprilisban alakult a Kossuth-u. templom mellett s amely a debreceni bolsevizmus szörnyű emlékü Nagypénteken, szép énekeivel vigasztalta és erősítette a hívők szenvedő lelkét. A Karácsonyesti áhitatra mindenkit szeretettel meghívunk.

— **Az Akadémia új főtájkára**. A Magyar Tudományos Akadémia a lemondott Heinrich Gusztáv helyébe Balogh Jenőt a Tisza kormány igazságügyminiszterét választotta meg főtájkárnak.

— **A szegény gyermekek karácsonyfájára** küldötte be hozzánk, bíróság által megállapított szakértői díját 700 koronát Geréby György földbirtokos, kinek nemesszivisége az újabb jeléért szegényeink nevében is hálás köszönetet mondunk.

— **Indítvány a közmunkakötelezettségről**. Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlésén Karáeson Endre miniszteri tanácsos indítványt tett: Az általános közmunka kötelezettség alapján szervezendő közmunkás osztagok létesítése tárgyában. A közgyűlés nagy tetszéssel fogadta az indítványt, melyben rámutat a munkásosztatok nagy jelentőségére. Kifejti indítványában, hogy a tönkretett Magyarország építési munkálataiból az intézmény jelentősen kivetheti részét, az általános munkakötelezettség több nemzeti erőből, építő erőből tanuszkodhat. Ez a sereg teremthet alkothat, mondja az indítvány. Az indítványt minden törvényhatóságnak esatlakozás végett megküldték, így Debrecennek is. Az ügyet legközelebb tanácsülés elé, majd a közgyűlés elé viszik.

— **A bukaresti merénylet áldozatai**. Radu Demeter püspököt és Greceanu minisztert nagy pompával temették el. A merénylet következtében újabban meghalt Spiru Georgiu szenátor is. A tettesek kézrekerítőjének kétszáz ezer lei jutalmat tűztek ki. Jellemző, hogy Radu püspök holttestéről még a tett színhelyén, a szenátus üléstermében eltűnt a drága kövekkel kirakott karcsatja, arany püspöki keresztjét pedig a halott nyakáról utközben kommunizálta el annak a gyászkiismeretnek egyik tagja, amelyik a tetemet Nagyváradra vitte.

— **Városi közgyűlés**. Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma, szerdán délelőtt 9 órakor tartja rendes közgyűlését Huber Ottó főispán elnöklété alatt. A tárgysorozaton 122 ügy szerepel; több kormányleirat, a társtörvényhatóságok átiratai és a város igen sok, fontos háztartási ügye.

— **Az eltűnt fiúk** ügyében holtpontra került a nyomozat, mely pusztán csak azokat a száraz tényeket állapította meg, melyeket a Hajdusági Virradat és a Hajdúföld leköszölt. A többi debreceni lap nem is tartotta említésre méltónak hírt adni a hajmeresztően megdöbbentő eltűnésekről. Ugy hallgatnak, mint a sir, pedig nemcsak a nyomozat érdeke kívánja meg a legnagyobb nyilvánosságot, mikor ilyen tömeges eltűnésekről van szó, hanem a keresztyén, magyar társadalom is, hogy a szülőket előre figyelmeztessék arra a veszedelemre, mely őket állandóan környékezi. Rettenetes elképzelni is a szentesien szülőik fájdalomát. Már 8 napja járják a rendőrséget és még semmi eredmény! Jellemző a dologban az, hogy a rendőrségen, mikor a Hajdúföld tudósítója érdeklődni kezdett az eltűnt fiúk után, nem adtak semmiféle felvilágosítást. Bezzeg lenne országos szenzáció, ha az eltűnt fiúk — nem keresztyének lettek volna!

— **Hajdúvármegye virilisei**. Az igazoló választmány már összeállította a jövő évre érvényes virilis névsort. Az összeállítás az érvényben levő, régi törvény alapján készült és így a zsidóság lélekszámárányát tisztesen felülhaladó számban szerepel a virilisek közt. Ha valaki a virilis névsor után következtetne Boeskey István híres vármegyeje lakosságának nemzetiségére, azt kellene hinnie, hogy a lakosság fele zsidó. Bizony helyes, hogy a virilisek is választás utján kerülnek a törvényhatósági bizottságokba, ha már annyira félnek a nép szélesebb rétegeitől.

— **Lesz cukor**. A szolnoki cukergyár értesítette a közellátási hivatalt és a városi tanácsot, hogy a szolnoki cukorgyárban a debreceni közellátási hivatal részére 425 méter-mázsa cukor van kiutalva, mely december 21-én átvehető.

— **Be kell jelenteni a hagyma készleteket**. A közellátásügyi miniszter rendelete értelmében a közellátási hivatalnál be kell jelenteni a vereshagyma készleteket. A bejelentés idejéről később hirdetmény fog megjelenni.

— **Eltűlt tűzifaszállítás**. A keresztyén fatermelő szövetség debreceni tagjainak három hónap előtt tűzifát ígért de bizony az nem jött. Végre is a türelmetlen tagok irtak a szövetséget igazgatóságának, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a „kormánybiztos” a Debrecenbe szóló szállítást eltűltte, mert Debrecen el van látva fával. Csakugyan különös, hogy ilyet állít a fakormánybiztos a szövetség levele szerint, mert hiszen neki tudnia kell azt, hogy milyen nagy a tűzifa-ínség Debrecenben.

— **Pályázat a vitézi rend címérszerű jelvényére.** A hivatalos lap szombati számában pályázatot hirdet a vitézi rend széktartósága a vitézek címérszerű jelvényének megrajzolására. A jelvény a vitézi telek tulajdonosa lakóházának megjelölésére fog szolgálni. A pályadíjak: öt, három és kétezer korona. Pályázati határidő 1921. február 1. A pályamunkákat a rend széktartóságához Budapestre kell küldeni. I. kor. Királyi várpalotába.

— **Jótekonny adomány.** Özv. *Freudenfeld* Rudolfné 200 koronát azzal juttatott hozzá, hogy a gyermekmenhelynek 50 koronát, a székelyeknek 50 koronát, a hadiárvaoknak 50 koronát, a menekülteknek 50 koronát juttassunk. A beküldött adományt köszönettel rendeltetési helyeikre juttattuk.

— **Köröznek egy galiciát.** A debreceni államrendőrség érdekes levelet kapott Krakóból. A levelet *Ohrenbuch Dyna* krakói lakos írta, melyben elpanaszolja a rendőrségnek, hogy férje, *Henoch Mayer bialvechi* (Galicia) lakását feltörve, 20 ezer koronáját ellopta, 5 gyermekét hátrahagyva megszökött és valószínű, hogy Debrecenbe jött. A rendőrség elrendelte *Henoch Mayer* körözését. Ugy látszik, Galiciában, a ghettookban jó csengésű neve van Debrecennek. Ott azt hiszik, még mindig *Márk Endre* a polgármester, aki zászlólengetéssel fogadja a zsidókat.

— **Menekültek karácsonyi ünnepélye.** A menekültügyi kirendeltség a Székely Társaság és a Székely Egyetemi Hallgatók Segítő Egyesületének közreműködésével gyűjtést indított a városi lakosság körében a szegénysorsú menekült gyermekeknek a karácsonyi ünnep alkalmából való megajándékozására. A gyűjtés szép eredménnyel járt: befolyt összesen 23950 korona és mintegy 200 darab különféle ajándéktárgy. Térszűke miatt — sajnos — nem emlékezhetünk meg névszerint az összes adakozókról. Fogadják az összes adakozók, kik bármivel is hozzájárultak a szegény menekült gyermekek karácsonyi megörvendeztetéséhez, a kirendeltség hálás köszönetét. A befolyt adományokból lehetséges lesz kb. 120—150 gyermeknek ruhaneművel és más értékes ajándékkal való ellátása, amelyek szétosztása folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor fog megtörténni a menekültügyi kirendeltség helyiségében karácsonyfa-ünnepély keretében, melyre az összes adakozókat és gyűjtőket is tisztelettel meghívja a Menekültügyi Kirendeltség.

— **A kath. Népszövetség vasárnap a népszövetségi otthon helyiségében szabad előadást rendezett.** A lelkes közönség figyelemmel hallgatta az átlagon jóval felülemelkedő program-pontokat. A népszövetségi zenekar három számmal várakozáson felüli eredményt produkált. *Keresztessy Mihály Erdődy* „A rab” című költeményét szavalta művészi lendülettel. *Vidovics János* szavalóművész szíveségből ragyogtatta fényes előadó művészetét. *Nadasdi Takács, Kollwenz* és dr. *Müller-féle* vonósnégyes interpretálta *Schubert A-moll* quartettjének két tételét precizitással és művészi átérzéssel. — *Jesch Mátyás* a „Magyar Jövő” mozgalom célját ismertette lelkes hangon és e kiváló fontosságú magyar nemzeti kérdésre ráterelt a közönség figyelmét.

— **Az örökös széninség.** A város világi-tási vállalata hétfőn mindössze 35 tonna szén kapott és ha az utolsó pillanatban nem jön szén, este 8 órakor kialudtak volna a világos lámpák.

— **Hajdusoboszlón nincs liszt.** A három hajdúváros (Böszörmény, Nánás és Szoboszló) lisztellátását a közlekedési miniszter kivette Hajdúvármegye rendelkezése alól a múlt hónapban. A miniszter Hajdúszoboszló részére a debreceni Hungária malomból utalt lisztet, azonban szénhiány miatt nincs liszt. A hatóság maga is kétségbeesetten siralmasnak jelzi a helyzetet, mert a decemberi fejadagot ma sem kapta meg a nép. Különösen szomorú a teljesen szegény hadiöklantak, özvegyek és árvák helyzete, akik a láncolisztból készült kenyér kilójáért 20—24 koronát nem tudnak fizetni.

— **Vakmerő betörés az Ébredő Magyarok helyiségébe.** Vakmerő betörésről kell hírt adnunk. *Gonosz és elvetemült emberek az éj leple alatt, vasárnapról hétfőre virradó éjjel betörték az Éme debreceni csoportjának Péterfia-u. 76 szám alatt levő helyiségébe. A betörést Csernátony Lajos, az Ébredők Egyesületének tisztviselője vette észre, aki midőn tegnap délután bement az Egyesület helyiségébe, a pénztár fiókját, amelyben a menekültek pénze volt elhelyezve, feltörve találta. Az ajtót alkalccsal nyitották ki a betörők, akik elvittek 1304 korona készpénzt, mind a menekültek pénzét. — A vasárnapi sorsolás után ott maradt nyere-ménytárgyak közül több babát, azonkívül több Ébredő jelvényt. A rendőrség még hétfő délután kiszállt a helyszínre s megindította a legszigorúbb vizsgálatot.*

— **Az Ébredő Magyarok Egyesülete a betörés után azonnal pótolta azokat a nyere-ménytárgyakat, amelyeket a betörők elvittek, így a sorsolás nyertesei hiánytalanul átvehetik a nyere-ménytárgyakat. Abból kifolyólag pedig, hogy a betörők több egyesületi jelvényt magukkal vittek, a jelvényviselőket igazoltatni fogják, nehogy jogosulatlanok viseljék az Ébredők jelvényt és nehogy visszaéléseket kövessenek el az Ébredők égisze alatt.**

Amerikai kölcsön

Németországnak

Washington, dec. 21. (N. St. t. j.) Az amerikai képviselőház elé javaslatot terjesztettek be legközelebb arról, hogy Németországnak 1 milliárd dollárt kölcsönözzenek, amellyel megkönnyítsék Németország kereskedelmi be-vasárlásait.

Egy milliárd a budapesti kórházaknak

Budapest, dec. 21. (N. St. t. j.) Dr. *Nékám* Lajos egyetemi tanár kijelentése szerint az amerikai misszió egy milliárd értékű felszerelést és gyógyszer-t adományozott a fővárosi kórházaknak. A misszió ezenfelül 200 ezer dollárt ajándékozott a nyomorgó diákok felszerelésére.

Óriási áresések az értéktőzsdén

Budapest dec. 21. (Nemzeti St. tel. jel.) Az értéktőzsdén ma tovább folyt az áresés, ami magával ragadta a valuta piacot is. Délben 12 ó. az osztr. K már 88-ra a lengyelmarka 89-en a sokol 590-en, a lei 595-ön és a német marka 735-ön állott. Később az irányzat megszilárdult, de a lanyhaság tovább is megmaradt.

Egyszerűsítik a kormányzó udvartartását

Budapest, dec. 21. (Nemz. St. tel. jel.) *Hegedüs* Lóránt pénzügyminiszter exorzéjában közölte, hogy az udvarnagyi bíróságot a kormány feloszlatja. Illetékes helyen azonban úgy tudják, hogy nemcsak erről van szó, hanem a kormányzó egyenes kívánságára egész udvartartását egyszerűsíteni fogják és csökkentik a testőrséget, valamint az autóparkot.

— **Akikről megfejtkeztek.** A felemelt drágasági segélyt sok helyt már osztják is, csupán Hajdú vármegye nyugdíjasairól megfejtkeztek el. Az 5 részükre még nem érkezett meg a kiutalás: szomorú karácsonyuk lesz...

— **A Füllegylet babakiállítását** délután is nyitva lesz csütörtökig. Egyháztér 2 sz. alatt a női keresk. iskolában.

— **Az Ébredők karácsonyfa-ünnepélye.** Az Ébredő Magyarok Egyesületének karácsonyfa-ünnepélye folyó hó 22-án, csütörtökön délután félöt órakor lesz az egyesület Péterfia-u. 76. szám alatt levő helyiségében, amely alkalommal a menekültek részére ruha és élelmiszer lesz kiosztva.

— **Gyászjelentés.** A Baross-Szövetség debreceni fiókja megrendülve, mély fájdalommal tudatja, hogy választmányának elnöke *Szabó Kálmán* ur gyógyszerész, szikvizgyáros áldásos életének 57-ik évében, december hó 17-én d. e. 11 órakor Budapesten váratlanul elhunyt. A meghaldogult földi porait december hó 22-én szerdán 3 órakor a ref. Nagytemplomban tartandó ima után a Hatvan-utcai temetőben helyezük örök nyugalomra. Igazságban és hazája iránti végtelen szeretetben tölté elte napjait, nyisd meg neki Urunk a megpihenés és örök fényesség otthonát.

— **Hirdetmény.** Debrecen város tanácsa közhírré teszi, hogy a folyó év végén megüresedő öt közigazgatási bizottsági tagság betöltése az 1920 december hó 29-én tartandó közgyűlésen fog eszközöltetni. — Városi tanács.

— **Rendőri hírek.** Lopások. *Adamovszky Gyuláné*tel, *Barna József* csapóutcai üzletében ismeretlen egyének 1200 koronányi készpénzt és ridiküljét ellopták. — *Fehér István* banktisztviselő Csapó-u. 59. szám alatt levő padlásáról 30—40 ezer koronányi fehérműjűt ismeretlen egyének ellopták. A rendőrség nyomozza a tolvajokat. — **Az okirathamisító szerelmesspar.** Mint megirtuk a közelmúlt napokban a Pannóniából elűnt egy ifjú pár Kiderült, hogy az illetők *Gasche János* és *Sipos Teréz*, mindketten 17 éves budapesti lakosok, akik szülői beleegyezést gyártottak a azok alá hamisítottak szülei nevet és ide szökve házasságot kötöttek. Id. *Gasche János* feljelentése alapján magáno irathamisítás miatt eljárás indult az ifjú házaspár ellen.

— **A Move bazárban mindennemű ajándék tárgyak nagyválasztékban kaphatók.** Kossuth-utca 1. Kaszinó 1. emelet. Nyitva d. e. 9—1-ig, d. u. 3-tól záróráig. Buffet, cigányzene.

— **Halálos.** Lelkünk legmélyebb fájdalommal kétségbeesve tudatjuk, hogy életem hűséges társa, a leggyöngédebben szerető édes apánk az odaadó jó testvér, sógor és rokon, *Szabó Kálmán* okl. gyógyszerész, szikvizgyáros, a Baross-szövetség választmányának elnöke, folyó év december 17-én délelőtt 11 órakor életének 57-ik, boldog házasságának 29-ik évében Budapesten elhunyt. Felejtethetetlen drága halottunk földi részét a református nagytemplomban helyezük ravatalra és 1920. december 22-én, szerdán délután 3 órakor ugyanott tartandó imával tesszük neki végső tisztességet, amely után a Hatvan-utcai temetőben helyezük örök nyugalomra. Felesége: özv. *Szabó Kálmáné* *Márialaki Piroška*, gyermekei: Dr. *Szabó Sándor*, *Szabó Katinka* Testvérei: Dr. *Szabó József* ügyvéd fiával, *Szabó István* ref. lelkész nejevel és gyermekeivel, *Szabó Gyula* székesfővárosi főjegyző nejevel és gyermekeivel, *Szabó Etelka* özv. *Kovács Kálmáné* gyermekeivel, *Szabó Ilonka* Csígy Ferencné gyermekeivel, *Sógorisága: Márialaky Irma*, özv. *Haraszty Jenőné*, *Márialaky Emma*, *Márialaky Mihály* gyermekeivel, *Márialaky György*. A temetést a Dankó temetkezési vállalata rendezi.

— **Rubin Farkas özevgye** Kossuth-u. 15. sz. al tt (Kontsek Géza fúszerezlete mellett) női divatüzletet nyitott. Blouse és pongyola különlegességei a legizléesebbek és a legolésobbak.

— **Margit-fürdő állandóan nyitva.**

— **„Héra”** kézimunkaüzlet, fehérnemű-javitóval és *Kolosné* nyakkendőterme Simonffy-utca 5 sz.

— **Ifj. Kovács János festőművész képkiallítása** 1920 december 19-én vasárnaptól 1921 január 5-ig, Csapó-u. 1 szám 1 emelet.

— **Pezsgős és boros üveget vesz a Török pezsgógyár.**

Törvénykezés

§ **Kegyelem a sámsoni gyujtogatónak.** Mint már megirtuk a debreceni törvényszék statárialis bírósága november 21-én özv. *Lengyel* Andrásné *Nagyházy* Julianna sámsoni asszonyt gyujtogatásért halálra ítélte. Az asszony kegyelemért folyamodott. A kegyelmi kérvényt a kormányzó elfogadta s a halálbüntetést 10 évi fegyházra változtatta. A kegyelmet tegnap hirdették ki özv. *Lengyel* Andrásné előtt, aki megtörtén vette tudomásul a kegyelmet.

§ **Zsufolva az ügyészeg fogháza.** A debreceni kir. törvényszék fogháza a legutóbbi időben zsufolásig megtelt. Hogy a zsufoltságot megszüntessék, 50 foglyot, akik 1—2 esztendőre vannak elítélve, Nyiregyházára szállították át.

SZÁSZ ILONA a Vigszínház új primadonnája a karácsonyi műsorban lép fel először.

Színház

Egyed Lenke darabja. Mint már meg-irtuk Egyed Lenke bűbajos gyermek darabot irt és azt előadásra a Csokonai színház elfogadta. Javában folynak a próbák erre a darabra, mely igazán pompásan fogja mulattatni az apróságokat épen úgy, mint az öregeket. Egyed Lenke jó ízű székely magyar humorát izlésesen keverte élénk fantáziájával. A társulat legjobb erőivel készül a gyermek-előadásra melybe egy gyönyörű gyermek balett is lesz beleszőve. Mindennap serényen folynak a próbák, melyeket maga a szerző vezet.

A színházak és mozgószínházak közleményei:

Szerdán C) bérletben kacagtató vigjátékokot hoz a Csokonai színház. A Mama címszerepeit Egyed Lenke, a többi szerepeket Utassy, Székely, Bánhidy, Szigeti, Heltay és Kubinyi játsszák. A rendkívüli érdeklődés miatt jegyek már csak mérsékelt számban kaphatók.

100 gyermek táncolja Egyed Lenke „Karácsonyi apó” című mesejátékában a balletet. Cimszerep Szigetiné, a többi szerepek Rácz, Heltay, Egyed, Székely kezében vannak. Az előadás bérletszünetben lesz s hogy a Karácsony estét mindenki otthon tölthesse, pénteken délután 4 órakor kezdődik rendezés hely-árrakkal.

A Vígyszínház új primadonnája. Dr. Márfi igazgatónak sikerült nagy áldozatok árán Szász Ilonát, a budapesti Royal orfeum első szubrettjét a debreceni Vígyszínházhoz leszerződtette. A gyönyörű hangú és szépségéről is híres primadonna a karácsonyi új műsor keretében fog bemutatkozni.

A szerelem mindent legyőz című filmdrámát mutatja be holnap csütörtökön az Uránia. M. E. Dell Sas utja című ismert regénye után készült e film. A főszerepet Lenkeffy Ica játssza. Jegyelővétel.

Miss Nobody amerikai detektívtörténet 6 felvonásban. Ma mutatja be utoljára az Apolló ezt a szenzációs hatású filmet. Előadások 5 és 7-kor.

A zöldszemű szörnyeteg dráma 6 felvonásban, párisi francia film ma utoljára az Urániában. Előadások 5 és 7-kor.

Karácsony csodája. Egy gyönyörű karácsonyi történetet mutat be az Apolló szombaton és vasárnap délután 3 órakor az ifjusági oktató előadás keretében. Pathé film Minden gyermek ott legyen.

Román és vegyes lebélyegzésű pénzt legdrágábban vesz **Simon György** Debreczen, Kossuth-utca 11.

Valutaárfolyamok

Budapest, dec. 21. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén a mai napon magánforgalomban a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 1580—75, font 1960—15, dollár 560—557, frank 30—30,5, márká 7,88—7,10, líra 19,40—18,70, Bécs 88, rubel 305—275, lei 595—623, sokol 640—618, svájc 84—83, korona dinár 13,50—12,50, lengyel márká 90.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

DOLLÁRT és mindenféle idegen pénzt, román és vegyeslebélyegzésű

bankjegyeket legdrágábban vásárol **Rankai** bankirodája Debreczen Rákai Dégenfeld-tér 6. (Könyvpiac.) TELEFON 209.

Apró hirdetések.

Értesítés
Schalavez Ferenc fogtechnikus Budapestről December 18—23-ig bezárólag veszt használt hamisfogakat legmagasabb árban naponta délután 2—4 ig. József kir. herceg-utca 10. 2 ajtó.

Forgács István
művész
Bádogos-u.

Aranyat
mindenfélé ezüstit, brilliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám 1. emelet

Bulorozott
szobát keres szerkesztő-ségű k tagja. Cím a kiadóban.

Napi 500 koronát
könnyen kereshet ha kereszény vállalat részvényt árulja. Nők is könnyen elhelyezhető Érték-kezelni lehet naponta d. e. 11-től 12-ig Bika szálloda 207 szoba

Róváry és Altmann
szobák, piao 42. Pannónia épít. let. Bármilyen szobákba vagy munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

130 koronát
fizetek az arany gramm-jáért Arany Bika bérház Krámer

Eladó
5 darab akácárónk. 5 év folyam régi Gartenlaube Piacz-utca 75. emelet

Kocsis
ujjévtől felfogadjatik kész pénzfizetés és lakással. Vár-u. 8.

Bélyeggyár és vésőintézet
PÁLÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Malac
választott 80—200 drb-ig megvételre kerestetik. Cím a lap kiadóhivatalában Piacz-utca 59

RONGYOT
mosottat, keresek megvételre, 20—25 kilót n pi áron. Cím a kiadóban.

Koros Sándor
térli-szabó Budapest Piac-u. 60.
Saját készített elegáns férfi öltönyök kaphatók.

MAKULATURA
50 kilogramos tételekben eladó, a kiadóhivatalban

TROPAPÍR
fehér irodai és fogalmi eredeti cao magokban kapható lapunk kiadóhivatalában.

Villany-motor

1,5 vagy 2 lóerőset keresünk 4—5 hétre bérbe esetleg megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Villanymotor” jellegre

Rinkancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal lapunk kiadóhivatalában

Faárverés.

Ma szerdán délután 2 órakor az Egreskerti faraktárban (Colónia mellett) öfakarók nyilvános árverésen legtöbbet ígérők eladatnak.
Erdőhivatal.

ZONGORA
elsőrangú olcsón
eladó Péterfia 73.

281—1920.

Árverési hirdetmény

Széchenyi-utca 27. szám alatt 1920 december 22-én, délután 4 órakor egy drb vaseszter, apadót a debreczeni kir. járásbíró-ságnak 1920. tk. II. 10404. számú végzése folytán elárverezek.
ROSNER IMRE
kir. végrehajtó.

Tarr Ambrus
fakereskedő, Bihary-telep.
Onossay-utca 71. sz. alatt

Aprított tűzifa és köte-gekben rözse kicsinyben és nagyban kapható.

Pályázat.

A MAGYAR NEMZETI KÖNYV ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT R. T. pályázatot hirdet az üresedésben levő könyvelői állásra. Megkivántatik a kettős könyvvelten való jártasság. Előnyben részesülnek azon pályázók, kik hasonló vállalatnál már alkalmazásban voltak. Pályázati kérvények a fizetési igény feltüntetésével az igazgatóságához címezve f. hó 28-ig adandók be. Ugyanott bővebb felvilágosítás nyerhető. Az állás január 1-én elfoglalandó.

Kiünő minőségű
KALAPOK
Reklám ár! 375 kor.
Csak Karácsonyig!
HERMANN NÁNDOR
és TÁRSA
Piacz-utca 10. Bikaival szemben.

Uj találmány! Uj találmány!
Takarékos háziasszony
„Diadal” kézi mosógéppel
mossa hófehérre a ruhát. Ez a gép nem szaggat, ötdrésznyi szappant fogyaszt és darabja csak 25 korona.
Viszonteladónak árendegedmény!
Kapható
BLATTNER JÓZSEF
Úveg képkeretű fizetésben Debreczen. Csapó-u. 1. sz.

Tölgyfarönk
1 éves vágású
200 cm. hossz 15—30 cm. vastag, valamint Bükkfa boksa szén telje-zen száraz, ömlesztve vagontételekben azonnali szállításra kapható
Polyánszky Oroszt
tűzifa és szénkereskedőnél
Piacz-utca 58. Telefon 182.

53—1920.

Pályázati hirdetmény.

Debreczeni Gazdasági Egyesület elnöksége ezennel pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett másodtitkári állás betöltésére. Pályázhatnak nagykoru valamely hazai gazdasági akadémiát vagy tanintézetet végzett gazdák. Végzettségüket a pályázók esetleges eddigi működésüket hitelesített másolatban igazolni tartoznak. Ugyazintén a forradalmak alatti magatartás is igazolandó. Másodtitkári illetményei: Évi fizetés 5000 (ötezer), lakbér 1000 (egy ezer) és 4800 (négyezernyolcszáz) korona drágasági pótlék. Megválasztott másodtitkár véglegesítése egy évi próbaidő után történik. Az állás elnyerése iránti kérvények 1921 január hó 14-ig adandók be az egyesület titkári hivatalához (Debreczen, Piac-u. 61. szám.)
Debreczen, 1920 dec. 21.
Elnök.

IRODISTANÓ
kinek a könyvelésben jártassága van, felvétetik lapunk kiadóhivatalában. Gyorsírásban jártasság megkivántatik. Előnyben részesülnek, kik már hasonló vállalatnál alkalmazásban voltak. Az állás azonnal elfoglalható. Bővebb felvilágosítás a kiadóban. Piacz-utca 59.

555—1920.

Pályázati hirdetmény.

Debreczeni Gazdasági Egyesület elnöksége e ennél pályázatot hirdet az egyesület titkári hivatalában megüresedett tisztviselői állás betöltésére. Pályázni szándékozók iskolai végzettségüket és irodai munkák végzésében való jártasságukat hitelesített másolatban igazolni tartoznak. Fizetés havonta 500 korona. Az állás 1921 január 21-én elfoglalandó. Pályázati kérvények az egyesület titkári hivatalához (Debreczen, Piac-utca 61. sz.) 1920. december 28-ig adandók be.
Debreczen, 1920 december 21.
Elnök.

DIADAL
NEZI MOSÓGÉP
